

Kirjoitus 29.9.2025 / Riikka Reina

Jää sielu seilaamaan välille Kallio Kakuma

Sain mahdollisuuden syyskuussa perehtyä Kirkon Ulkomaanavun työhön osallistumalla Helsingin seurakuntayhtymän päättäjille järjestettyyn koordinaatiomatkaan Keniaan, Kakuman pakolaisleirille ja Nairobien suurkaupunkiin. Osa ajatuksistani on edelleen matkalla Suomen ja Afrikan välillä, mutta joitakin ajatuksia haluan jakaa jo nyt Teille.

Kenia sijaitsee Itä-Afrikassa. Monissa sen naapurimaissa soditaan. Kenia on ottanut vastaan viime vuosina paljon pakolaisia. Heinäkuun lopun tilaston mukaan maahan on tullut 858 316 rekisteröitynyttä turvapaikanhakijaa ja pakolaista. Lukua on hyvä vertailla Suomen noin 1 000 kiintiöpakolaisen määrään tai vuoden 2015 suureen ”pakolaistulvaan”, joka oli 32 476 ihmistä eli 1/26. Kenia on Suomea paljon köyhempi maa, joten pakolaisten vastaanottaminen on maalle iso ponnistus, josta he eivät selviä yksin.

Isoin osa Kenian pakolaisista on sijoittunut kahdelle suurelle pakolaisleirille Daadabiin ja Kakumaan, jossa jälkimmäisessä Kakuma-Kalobeyeinin pakolaisleirillä (noin 310 000 pakolaista) sain vieraila useamman päivän ajan. Tällä leirillä suurin osa asukkaista on lapsia ja nuoria. Moni heistä elää yksin tai sisarustensa kanssa, koska heidän vanhempansa ovat joko kadonneet tai kuolleet. Suomen Kirkon Ulkomaanapu (Finn Church Aid, FDA) operoi Kakuman leirin koulutusta. Oppaanamme kouluissa on uskomaton Richard Tsalwassa. Hän on KUA:n projektikoordinaattori Kalobeyeissä. Hänen vastuullaan on seitsemän alakoulua, 231 opettajaa ja 19 000 oppilasta. Aikamoinen rehtori, joka huomasi aina myös kengittä kulkevan lapsen ja ratkaisi sen ja muutaman muunkin ongelman ohi mennessään.

Oli outoa ajella Afrikan aavikoituvassa ympäristössä ja ymmärtää, kuinka pienen ja kaukaisen Suomen ihmisten konkreettisella avulla on niin näkyvä merkitys ihmisille noin kaukana. Oman kirkkomme avustusjärjestö oli Kakumassa tunnettu, katukuvassa näkyvä, arvostettu ja ihmiset tiesivät, että miten isoa roolia alueella Suomi näyttelee. Paikalliset, erittäin sitoutuneet ja osaavat työntekijät pyörittävät hurjaa kokonaisuutta. Isot koulut, isoimmillaan noin 8 000 oppilasta, elämää ylläpitävät kouluruokailut sekä sodissa ja pakomatalla traumatisoituneiden oppilaiden psykososiaalinen tuki, on todellista arkista apua. Yhdysvaltojen vedettyä kaiken avustuksensa Keniasta tammikuussa 2025 on Suomi toiminut ratkaisevassa roolissa rahoituksessa ja tämän vuoksikin suomalaisjärjestö on niin tunnettu.

Meidän avustusta antavien tahojen vierailujen merkitys paikallisille toimijoille on iso. Meitä kuljetettiin tutustumiskohteiden lisäksi verkostokumppaneiden luona vahvistamassa tärkeitä yhteistyökumppanuuksia. Tällainen merkittävä kumppani on esimerkiksi YK ruoka-aputoimijana, joka toimittaa kouluruokailun raaka-aineita. Jaoimme myös todistuksia Naisten pankin tukemista koulutuksista valmistuneille nuorille ja naisille ja istuimme useimmissa tilaisuuksissa eturivissä kunniavieraina. Vierailuilla oli tekijöille väliä.

Itselleni tärkeintä oli kuitenkin ymmärtää, kuinka merkittävää vierailumme oli nuorille ja lapsille. Eräs teini-ikäinen tyttö sanoitti sen spontaanisti ääneen tavatessamme. Hän sanoi

meille: ”Kiitos, että tulitte vieraaksemme. Se kertoo, että ette ole unohtaneet meitä. Vierailunne kertoo, että mekin olemme osa tätä maailmaa.” Monissa kohdissa vierailua piti pidätellä liikutusta. Tämän nuoren ja sananvalmiin teinitytön kohtaaminen oli yksi niistä.

Kirkon ulkomaanapu on yksi niistä toimijoista, joka ei enää lähetä Suomesta henkilökuntaa kertomaan, mitä vaikeissa tilanteissa pitäisi tehdä, vaan luotetaan paikallisten koulutettujen ihmisten osaamiseen. Paikan päällä valtavien ongelmavyyhtien ja kulttuurillisen moninaisuuden ja historian edessä ymmärsin vahvasti sen, kuinka paljon taloudellisempaa, tehokkaampaa ja toimivampaa tällainen ratkaisu oikeasti on. Lahjoitetulla eurolla saadaan paljon enemmän aikaiseksi.

Nairobissa tutustuimme peruskoulutuksen sijasta jatkokoulutukseen sekä sosiaalisiin työpaikkoihin. Tällainen oli Nairobissa toimiva kaatopaikkayhtiö TakaTaka Solution. Tuossa yhtiössä kierrätetään muovia. Koska jätteitä ei Keniassa kierrätetä kotona, niin jätteiden käsittely käsin kaatopaikalla on iso työ. Kirkon Ulkomaanavun Naisten pankin kautta jätteiden käsittelyssä työskenteleville naisille on mahdollistettu parempi toimeentulo, säästö- ja lainamahdollisuus sekä kunnolliset työolot.

Eräs ryhmämme osallistuja tiivisti kokemamme hyvin: ”Ymmärrämme matkan jälkeen hyvin, miten ongelmat ovat aivan liian valtavia yhden maan kristittyjen ratkaistavaksi. Ja samalla ymmärrämme, miten yksilötasolla antamamme apu on täysin ratkaisevaa ja välttämätöntä.”

Linkkien takana syventäviä juttuja meidän vierailukohteistamme:

Kakuman kouluista [Miten tarjotaan laadukasta koulutusta pakolaisleirillä? - Kirkon Ulkomaanapu](#)

Suomen roolista tänä vuonna Kakumassa [Koulutuksesta tuli maailmanpolitiikan pelinappula - Kirkon Ulkomaanapu](#)

Psykososiaalinen tuki pakolaisleireillä ja tapaamamme psykologi Maureen: [Kuka auttaa auttajia? - Kirkon Ulkomaanapu](#)

Jätteenkeräys mahdollisuutena toivoon: [Maryn tarina: Taloudellinen itsenäisyys toi vapauden - Naisten Pankki](#)

Opettaja ilman rajoja – vierailevan kouluttajan matkakertomus [Kiireettömän elämäntavan harjoittelua hiki otsalla – Opettajat ilman rajoja](#)